

**Desertification
& Drought Day**

17 JUNE
2021

Restoration. Land. Recovery.

We build back better with healthy land

එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරීකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ දිනය

World Day to Combat Desertification and Drought

2021 ජූනි මස 17

“ප්‍රතිස්ථාපනය. භූමිය. යථාවත්කරනය”

Restoration. Land. Recovery

කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය හා ශ්‍රී ලංකාව

භූමි සම්පත පිලිබඳව ජ්‍යාතන්තර අවධානය එක්තැන් කළ ප්‍රධාන අවස්ථාවක් ලෙස 1992 වසරේ රියෝ ද ජෙනීරෝ නුවර පැවති මිහිතල සමුළුව සුවිශේෂීය වේ. එහිදී කාන්තාරකරණය හා / හෝ දැඩි නියඟයෙන් පීඩාවටපත් රාජ්‍යයන්ගේ නියඟය සමඟයකොට කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමත්, සම්මුතියට පාර්ශව වූ රාජ්‍යයන් ගේ අධි-ශුෂ්ක හා අර්ධ ශුෂ්ක , වියළි උප ආර්ද්‍ර ප්‍රදේශයන්හි භූමි භායනය වළක්වා ගැනීමත් ඉලක්ක කර ගනිමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය (United Nations Convention to Combat Desertification) ජගත් ප්‍රජාව විසින් සම්මත කරගන්නා ලදී . ශ්‍රී ලංකාව 1995 වසරේදී මෙම අන්තර්ජාතික සම්මුතිය සඳහා අත්සන් තැබූ අතර 1998 වර්ශයේදී ඒ සඳහා අපරානුමැතිය ලබාදෙමින් සම්මුතියේ පාර්ශව රාජ්‍යක් බවට පත්විය.

එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ ජාතික කේන්ද්‍රීය ස්ථානය ලෙස “පරිසර අමාත්‍යාංශය” ක්‍රියාකරයි. ඒ අනුව මෙම සම්මුතියේ වගකීම් හා බැඳෙමින් භූමි සම්පත හා සම්බන්ධ සියළුම පාර්ශවකාර ආයතන සමඟ එක්ව පහත වැඩසටහන් දැනටමත් ක්‍රියාවට නංවා ඇත;

- භූමි භායනය පාලනය පිලිබඳ ජාතික කියාකාරි සැලැස්මක් සකස්කර එයට අදාළ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- තිරසර සංවර්ධන ඉලක්කයන් හා අනුගත වෙමින් එයට අදාළව භූමි භායනය නිශේධන (Land Degradation Neutrality/LDN) ඉලක්කයන් ජාතික වශයෙන් හඳුනාගෙන ප්‍රකාශයට පත්කිරීම හා 2030දී එම ඉලක්කයන් මුදුන්පත් කරගැනීමේ කටයුතු අදාළ හවුල්කාර පාර්ශව සමඟ කටයුතු කිරීම.

කාන්තාරකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ අන්තර්ජාතික දිනය සහ 2021 තේමාව

කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ අන්තර්ජාතික සම්මුතිය 1994 ජූනි මස 17 දින ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවරදී සම්මත කර ගන්නා ලද අතර එම දිනය සිහිපත් කිරීම සඳහා සෑම වසරකම “ජූනි 17 දින - කාන්තාරකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ දිනය” ලෙස එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් නම් කරන ලදී. සෑම වසරකම ජූනි 17 වන දිනට යෙදෙන එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ දිනය විවිධ තේමාවන් ඔස්සේ සමරනු ලබයි. මෙම දිනයට සමගාමීව ලොව පුරා රටවල් විවිධ සැමරුම් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

2021 වසරේ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ දිනයේ තේමාව වනුයේ “ප්‍රතිස්ථාපනය. භූමිය. යථාවත්කරනය (Restoration. Land. Recovery)”යන්නයි. මෙම තේමාව යටතේ මෙම වසරේ මූලික අවධානය යොමුකරනු ලබන්නේ භායනයට ලක්වූ භූමින් සුවදායී භූමින් බවට පත්කිරීම කෙරෙහිය. භායනයට ලක්වූ භූමි ප්‍රතිස්ථාපනය තුලින් ආර්ථිකය යථාතත්වයට පත්වීම, නව රැකියා උත්පාදනය, අදායම ඉහලයාම සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඉහල නැංවේ. තවද එය ජෛව විවිධත්වය යථා තත්වයට පත් කිරීමට

උපකාරවන අතර වායුගෝලීය කාබන් නිර කිරීමටත් ,දේශගුණ විපර්යාස අවමකිරීමටත් උපකාරීවේ. ඒ තුළින් දේශගුණ විපර්යාස වල බලපෑම අවම කරන අතර කෝවිඩ් 19 වසංගත තත්වය නිසා ඇතිවූ හරිත යථාචන්කරනය (green recovery) ශක්තිමත් කරනු ඇතැයි බලාපොරොත්තුවේ.

2021 කාන්තාරකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ අන්තර්ජාතික දිනය සැමරීම සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වැඩසටහන

භූමි සම්පත් අංශය විසින් සෑම වසරකම ජූනි 17 වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ දිනය සැමරීමට විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. නමුත් දැනට මෙරටට බලපවත්වන කෝවිඩ් 19 වසංගත තත්වය හමුවේ මෙම වසරේ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය පිටුදැකීමේ දිනය බිම් මට්ටමෙන් සැමරීම ප්‍රයෝගිකව සිදුකල නොහැක. එනමුත් මෙම දිනයට සමගාමීව, ශ්‍රී ලංකා වයඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨය හා එක්ව මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ රැස්වීම් මාලාවක් (Webinar Series) සංවිධානය කිරීමට භූමි සම්පත් අංශය බලපොරොත්තුවේ. මෙම රැස්වීම් මාලාවේ තේමාව වනුයේ “සුවදායී හෙට දිනක් වෙනුවෙන් භූමි ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා ආයෝජනය කරමු (Investing in Land Restoration for a Healthier Tomorrow: The Sustainomics Approach)” යන්නයි. මෙම රැස්වීම් මාලාව ජූනි 17 වන දින ආරම්භ කරනු ලබන අතර පුරා සති හතරක කාල සීමාවක් සතියකට එක් දිනක් බැගින් මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ පවත්වනු ලැබේ.

මෙම රැස්වීම් මාලාවේ පලමු අදියර ජූනි 17 වන දින ප.ව 4.00ට “භූමි භායනය, කාන්තාරකරණය හා නියඟය” යන තේමාව යටතේ පැවැත්වීමට නියමිත අතර මෙහි ප්‍රධාන දේශණය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම ඉංජිනේරු අංශයේ මහාචාර්ය නිමල් ගුණවර්ධන මහතා විසින් පැවැත්වීමට නියමිතය. භායනයට ලක්වූ කෘෂිකාර්මික භූමි ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් ඉදිරිපත් කිරීමක් , භූමි සම්පත් අංශය මගින් දැනට ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන මධ්‍ය කඳුකරයේ භායනයට ලක්වූ කෘෂිකාර්මික භූමි පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතියේ , ව්‍යාපෘති කළමනාකරු වන නිමල් ගුණසේන මහතා විසින් පවත්වනු ලැබේ.

භූමි සම්පත සුරැකීම සඳහා සහයෝගය දැක්වමු

භූමි සම්පත භායනයට ලක්වීම හා සම්බන්ධ ගැටළු පාලනය කිරීම සඳහා එක් ආයතනයකට තනිව කටයුතු කිරීමේ හැකියාවක් නොමැති බව පැහැදිලි කරුණකි. ඒ සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් හා නෛතික වශයෙන් විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු අතර වඩාත් වැදගත් වන්නේ සක්‍රීය අන්තර් ආයතනික සහයෝගීතාවයක් ඇතිකර ගැනීමයි. භූමි භායනය පාලනය සඳහා ඍජුව හා වක්‍රව දායකත්වය සපයන සියළු වැඩසටහන් හා යාන්ත්‍රණයන් හඳුනාගෙන ඒවා ඒකාබද්ධ කිරීම මගින් වඩාත් ඵලදායක හා කාර්යක්ෂම ජාතික වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව ඇත. එසේම, වගකීම් දරණ පුරවැසියන් ලෙසින් තම

භූමි ඒකකයන් තුළ භූමි භායනාය වැළැක්වීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට පෙළඹීම මගින් මෙම ජාතික වගකීම ඉටුකිරීමට අප සැමට අවස්ථාව උදාවී ඇත. මේ සඳහා දායකවිය හැකි අවස්ථා රැසක් ඇත. එනම්;

- භූමි භායනාය සිදුවිය හැකි හඳුනාගත් ස්ථානවල නිසි පරිදි රුක් රෝපණය කිරීම හා රෝපණය කරණ ලද වෘක්ෂ නිසි පරිදි නඩත්තුකර රැකබලා ගැනීම මගින් වන ආවරණයක් නිර්මාණය කිරීමටත්, පාංශු බාදනාය පාලනාය කිරීමටත්, පසෙහි කාබනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීමත් සිදුකල හැකිය. මෙමගින් පරිසර පද්ධති සේවාවන් යථාවත් කරමින් ජෛව විවිධත්වය පවත්වා ගැනීමත් සිදුවන අතර දේශගුණික විපර්යාසයන්ගේ අහිතකර බලපෑම් පාලනාය කිරීම සඳහාත් දායකත්වය සපයයි. වනාන්තර සැගවුණු ජලාශ ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙමින් ජල අවශ්‍යතාවය ද සපුරාලයි.
- වගා බිම් තුළ හා වගා බිම්වලින් බැහැරව ඒ ඒ ස්ථාන සඳහා සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනාය කිරීම ද ඉතා වැදගත් ක්‍රියාමාර්ගයකි. මෙහිදී පොදුවේ ගත්කල සමහර පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම (උදාහරණ - ගල්වැටි දැමීම) සඳහා මූලිකව යම් පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවුවත් එමගින් භූමියේ නිෂ්පාදිතතාවය ඉහළ නැංවීම තුලින් ලැබෙන්නේ දිගුකාලීන ප්‍රථිලාභ පිළිබඳව දැනුවත් වීම ඒ සඳහා දිරිගැන්වීමක් වන්නේය.
- අනවශ්‍යය පරිදි පස බුරුල් කිරීම හා සෝදා පාළුවට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ පාලනාය කිරීමත්, අනවශ්‍යය පරිදි කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය පසට නොයෙදීමටත් වග බලාගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.
- හැකි පමණ බෝග වගාවන් සඳහා කාබනික පොහොර යෙදීම හා රසායනික පොහොර භාවිතයේදී පාංශු පරීක්ෂණයකින් පසු අවශ්‍ය නිශ්චිත ප්‍රමාණයන් පමණක් පසට යෙදීමට පියවර ගැනීම.
- පසෙහි ගුණාත්මය ඉහළ නැංවීම සඳහා කාබනික ද්‍රව්‍ය පසට එක්කිරීමත් එමගින් පාංශු ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිසි පරිදි පවත්වාගැනීමත් පහසු කටයුත්තකි.

“සුවදායී භූමියක් තුළින් ඉසුරුමත් දේශයක් ගොඩනගමු”!